

Svampeåret på Sjælland 2013

Ved Anne Storgaard og Jørgen Vingborg

Vinter/forår

Allerede i starten af december 2012 var vinteren kommet til Danmark. Nogle få milde perioder var der dog, men generelt var vi plaget af sne og især kulde i månedsvis. Kun 3 deltagere var med på turen til Hejede Overdrev den 9. marts, og vi fandt ikke andet end træboende svampe. Vi fandt bl.a. [Stor Dukatbæger](#) flere steder i skoven, men i meget færre eksemplarer end vi har set andre år. Vi kikkede som sædvanligt til [Kobberrød Lakporesvamp](#), og den var lige så flot som altid. Selvom jeg tog lidt barksvampe og skivesvampe med hjem til bestemmelse, nåede vi ikke op på meget mere end 30 arter på turen. 2. påskedag i strålende sol vågede 8 deltagere sig ud i den sneklædte mose nord for Nærum. Af de ca. 30 arter, der blev fundet, kan nævnes [Trådet Skønpig](#) på liggende grene af poppel, store mængder af Tobaksbrun [Ruslædersvamp](#) på døde grene af pil, [Stråle-Åresvamp](#) og [Almindelig Judasøre](#).

I april smeltede sneen, men desværre var det meget tørt det meste af måneden. Det var ikke med store forhåbninger, at vi begav os ind i Tisvilde Hegn den 26.4, men næppe var vi kommet 100 meter ind i skoven før de 2 første spisesvampe blev samlet, [Gul Fløjlsfod](#) og [Almindelig Judasøre](#). [Spiselig Stenmørkel](#) var ingen steder at finde, selvom vi søgte på alle de kendte mycelier. Lidt [Sortbæger](#) blev dog fundet, bl.a. på Børge Rønnes mycelium langs Lars Anders linje. Dagens mest interessante fund var dog Krusblad, der, efter at have været forsvundet i 40 år, er under hastig genudbredelse i Danmark.

Krusblad. Foto: Anne Storgaard

Omkring den 8. maj fik vi lidt regn, men det var ikke nok til, at det kunne redde morkelturen til Boserup, der blev den mest svampetomme tur i mands minde. Der var så få svampe, at selv et fund af [Knippe-Svovlhat](#) blev ihærdigt studeret af deltagerne. Turen i Hareskoven i samme uge gav heller ikke mange fund, men vi kunne dog beundre 5-6 frugtlegemer af [Krølhåret Pragt bæger](#). Senere i maj og i starten af juni var der flere svampe fremme. Morklerne dukkede også op i Boserup, omend en uge senere end normalt, og til Åbent Hus den 3. juni blev årets første skørhatte og rørhatte udstillet sammen med en del andre svampe.

Sommer

Ca. 15 gæve svampesamlere drog den 30. juni ud under de tunge skyer i området Ørholm, syd for Søllerød/Nærum i det nordlige København. Området er også kaldet Det Danske Schweiz. Regnen kom og blev en god del af tiden, men det gjorde ikke så meget. Turlederen kunne vise, hvor de endnu ikke helt udvoksede kantareller befandt sig. En god stor portion [Sommer-Rørhat](#) blev det også til. En god tur i starten af sommeren, og det så atter ud til at blive et godt kantarel-år. Desværre kom sommertørken i juli. Til kantarelgildet i Gribskov ved Grønnekilde, blev der kun samlet ind til en halv vokfuld kantareller. Vi fik dog alle en smagsprøve, inden vi fik gennemgået dagens øvrige svampfund. Der var meget at kikke på, især var der blevet fundet mange rørhatte og skørhatte. Jeg havde selv fundet en hel bøgestamme fuld af Østershat, så der kom også svampe med til gryderne derhjemme.

I slutningen af juli fik vi lidt regn igen, så der blev samlet relativt mange svampe på turen til Gribskov nord for Mårup Station den 28.7. Der havde været en del svampesamlere i skoven før os, men vi kunne dog notere godt 60 arter på turen. Især var der mange skørhatte, jeg noterede 13 arter i slægten. Dagens mest spændende fund var dog en Flammeporesvamp på bøg. Den vokser normalt på gran, men er under udbredelse i Nordsjælland og har nu også kastet sig over bøgestammer angrebet af [Randbæltet Hovporesvamp](#).

Flammeporesvamp på bøg. Foto: Anne Storgaard

Trods meget varmt vejr og lang tids forudgående tørke var vi ti på svampeturen i Rude Skov den 4/8. Vi gik i området ved Maglebjerg, Blegemandsmose og Ebberød Dam - fortrinsvis i løvskov. Der blev fundet 40-45 arter, herunder [Oksetunge](#), [Spiselig Mælkehat](#) og Dunhammer-Mørkhat, som ikke indberettes så tit. Det var ret småt med spisesvampe, men der var dog enkelte gode skørhatte og kantareller samt lidt Sommer-Østershatte. Kun få deltagere var med på turen til Rørvig ugen efter, og der var heller ikke meget at gå efter, hverken langs Højsandet eller i Sandflugtsplantagen. En enkelt sjældenhed blev det dog til. På en liggende fyrrestamme fandt vi en [Sortrandet](#) Skærnhat. I Danmark er der under 10 bekræftede fund af arten efter år 2000. I midten af august fik vi en del regn i Nordsjælland, så der var mange små svampe fremme på vores tur til Bøndernes Hegn og Frederiksdal Skov den 18. august. I slutningen af august var der også godt gang i de større svampe, og der blev fundet en del Spiselig Rørhat og andre rørhattearter i området.

Efterår

Svampenes Dag den 1. september blev fejret med flere ture i Nordsjælland, bl.a. i Tisvilde Hegn. Ca. 50 personer mødte op og fik den nye hvervebrochure "Lær svampene at kende" og forvekslingsbrochuren "Ka' de spises" udleveret. Foreningens formand Flemming Rune var ligeledes mødt frem og bød alle de nye gæster velkommen til Svampenes Dag. På trods af den manglende nedbør i det meste af sommeren blev der samlet masser af svampe, langt over 50 arter heriblandt [Skærnhat](#) Stilkporesvamp. Kantareller blev der også fundet mange af, op til 12 cm høje. Dagens svamp i Tisvilde blev uden tvivl [Brun Kam-Fluesvamp](#). Hovedparten af de fundne svampe blev vist af formanden på TV2-fri på tirsdag d. 3/9. En tilsvarende tur i Grønnesse Skov på Halsnæs trak ikke så mange deltagere. Her blev der især samlet rørhatte, skørhatte samt [Rødmende Fluesvamp](#). Turlederen havde dagen før samlet [Panter-Fluesvamp](#) i Egebæksvang, så forskellene mellem de to fluesvampearter blev ivrigt studeret. Også den offentlige tur i Store Dyrehave samme dag trak kun 12 deltagere, muligvis på grund af manglende annoncering.

Danstrup Hegn havde besøg af 20 entusiastiske svampesamlere, og vi kom langt omkring. Dagens svamp blev uden tvivl Punkstokket Indigo-Rørhat, der optrådte i mængder, som sjældent ses. De første ca. 5 cm høje Trompetsvampe var også at finde, og endelig kom yderst spinkle 2 cm lange og 2-3 mm tykke Tragtkantareller på demonstrationsbordet. Suppeturen til Hvidekilde var som vanligt et tilløbsstykke, herligt med en masse børn, der legede rundt i skoven og var dejligt nysgerrige. De ca. 40 gæster fik en masse suppe med dagens svampe samt efterfølgende kantarelstuvning, som Henny Lohse fik kreeret til alles tilfredshed. Rød Fluesvamp blev fremlagt i større antal end set på de foregående ture, og af sjældenheder på demonstrationsbordet kan nævnes Pindsvine-Støvbald og Mørkægget Skørhat.

Svampeforeningen var indbudt til Naturens Dag den 8.9. på Skovskolen i Gribskov, som samtidig fejrede sit 50-års jubilæum. Der var i alt 27 arrangementer på området i tidsrummet 10-15. Først var der nogle taler, hvor miljøminister Ida Auken brillerede ved at nævne svampe som det første emne på dagen. Denne del af hendes tale var skrevet af Skovskolen. Også Friluftsrådets formand nævnte svampe, og i den sidste del af Ida Aukens tale, som var skrevet af Naturstyrelsens embedsmænd, blev Foreningen til Svampekundskabens Fremme nævnt. Arrangementet var velbesøgt lige fra start til slut. De to udsendte fra Svampeforeningen, Leo de Jong og Erik Rald okkuperede to borde til en godt nok ret beskedent svampeudstilling, med svampene hentet fra hhv. Sydsjælland og Nordsjælland. Der havde været tre måneders regnmangel forinden, og svampene var få og tørkeprægede. Men vi besvarede tappert de samme spørgsmål time efter time. Hvorfor har I ikke Karl Johan?, Hvorfor har I ikke Rød Fluesvamp?, Hvorfor har I ikke Spids Nøgenhat? Men stemningen var positiv, og der blev udsolgt i restlageret af Vil du med på svampetur? Måske får vi tre nye medlemmer på den konto. Det er svært at bedømme antallet af mennesker, vi snakkede med, men det må mindst have været 500. Det var en udendørs udstilling, og vinden blæste uregelmæssigt det hele væk, surt, men det måtte vi så leve med. Svampeforeningen kan med en forholdsvis

beskeden indsats bidrage til svampekendskabet i Nordsjælland og muligvis hverve nye medlemmer. Flot arrangement og masser af kompetent publikum.

Svampeudstillingen ved Torvehallerne i København den 15. september blev en stor succes. Ca. 1000 interesserede kom forbi for at se på de ca. 150 arter, som vi havde samlet i Nordsjælland de foregående dage. Især var der mange skørhatte på udstillingen. Vi kunne fylde næsten et helt bord. Vi kunne også fremvise både Spiselig Rørhat, Rød Fluesvamp og div. andre fluesvampe, der var efterspurgt weekenden før. Vejret var ikke det bedste, så vi måtte tøjre svampe, paptallerkner og kartotekskort med tape, så det hele ikke blæste ud på Nørrebro.

Lisbeth Brendstrup er ved at tøjre Skør- og Mælkehatte med tape. Foto: Anne Storgaard

Ca. 20 personer nød vejret i Aggebo Hegn på hekseringsturen onsdag d. 25. september. Vejret havde været tørt som vanligt, men vi fandt da en del arter, bl.a. Snehvid Fluesvamp, mange slørhatte, skørhatte samt rørhatte, herunder en flot [Koglerørhat](#). Det lune og ret tørre vejr fortsatte i starten af oktober. På turen til Corselitze Østerskov på Falster var især den østlige kystnære del af skoven ret tør og forblæst. 500 meter væk fra Østersøen var der dog svampe at finde. Især var der mange Honningsvampe fremme, bl.a. [Ægte Honningsvamp](#), som vi ikke ser så ofte på turene i Nordsjælland. Et par deltagere var heldige med at fylde kurven med [Spiselig Rørhat](#). Hekseringsturen til Horserød Hegn den 9. oktober blev besøgt af 16 deltagere. Det gode sted med [Trompetsvamp](#) var desværre noget tilvokset, men de var der omend i mindre størrelse end normalt, og det skyldes nok tørken. Ellers var der masser af svampe af forskellig art - bl.a. flere mycelier med [Tåge-Tragthat](#). [Almindelig Rababerhat](#) var flot repræsenteret i nåleskoven og få Spiselig Rørhat og Tragt-Kantarel fandt vi også. Gensynet med [Tueporesvamp](#) ved broen til Storø var herligt - 2 store frugtlegerer kunne beundres af deltagerne.

Den 20. oktober trodsede 6 personer det - langt-om-længe kommende/igangværende regnvejr - i Aboretet ved Hørsholm. Området er ret spændende og turlederen, der har arbejdet i området, kunne fortælle om de forskellige træer og buske. En meget interessant dag med svampe som [Mørkpricket Sneglehat](#), [Krukkesvamp](#) samt en del arter trævlhatte og huesvampe. Vi fandt også Orangekantarel med kraftig brun stok i større mængder. Den blev dog kun bestemt til [Almindelig Orangekantarel](#) til Åbent Hus den følgende dag. Vi var ca. 15 deltagere på turen til Teglstrup Hegn den 26. oktober. Der var ikke mange spisesvampe at hente, hvis man da ikke gik efter div. arter af Honningsvamp. Til gengæld var der gang i de små svampe og på sjældenhederne. Fra turen vil jeg bl.a. fremhæve [Cortinarius puniceus](#), Krusblad på mindst 3 stammer, Ved-Stråhat, Flammeporesvamp, Børstehåret Savbladhat og Bispehue-Stenmorkel. Jeg har kun en gang tidligere set sidstnævnte på en bøgestamme i Gribskov.

Bispehue-Stenmorkel. Foto: Anne Storgaard

En af årets sidste ture gik til Hornbæk Plantage, hvor ca. 40 entusiastiske svampesamlere som vanligt fandt Frost-Sneglehat og ca. 70 andre arter, herunder den ret sjældne Tømmer-Viftesvamp. Turen sluttede i ”Bryghuset”, hvor vi spiste en herlig frokost incl. hjemmelavede svamperetter.